

1913. linen Kiinteitä Muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa, siv. 70 s. ynnä viittaus viivan alla, jossa teoksessa useimmat niistä ovat myöskin kuvattuina.

1914. D.E.D. Europaeus'en hautakummuista Ajatinjoen varrella Aunuksessa Heinä- ja Elokuussa 1878 esille kaivattamia esineitä.

Näistä hautatutkimuksista ja löydöistä on tietoja: "Historisk-Etnografiska museets verifikationer 1876 - 85" siv. 281-297, 421-5 ja 430. ja Europ:n erityinen verifik.kotelo. Matkasta k.kortti S.M.Y:n verif. 1878-79, s. 270.

- Aunus.
1. Rannerengas (?), pronssinen, pieni, kuvikkaaksi (korkoreunojen välissä köynnöskasvin muotoinen koriste) ja latuskaiseksi valettu, keskeltä 14 mm. leveä, päihin, joista toinen on taittunut, kapeneva; saatu jo ennen mullistetusta kummusta N° 1 Wiidalan kirkolla (Winitzy).
 2. Pronssinen helykoristus, jossa pyöreän ja mykevältä puolelta spiraaliuurteisen lähes 30 mm. laajan keskustan ympärillä silmukoissa riippuu 8 nanhenjalan tapaista helyä; saatu ennen mullistetusta kummusta N° 2 Wiidalan kirkolla.
 3. Iso helmi, punaruskeasta kivistä tehty, värttinäkehrän tapainen, 22 mm. laaja, 12½ pitkä; kehän keskellä on harjanne; saatu samasta kummusta kuin edellinen?
 4. Kirves, rautainen, 175 mm. pitkä; kasojen väli 92, sapsan leveys 23 & 26, silmän pituus partojen päistä 66 ½ mm.; muoto on

D.E.D. E. N° 1D.E.D. E. N° 2

vertaa J.R.A. 875.

D.E.D. E. N° 3D.E.D. E. N° 4

1914.
Aunus.

- sentapainen kuin J.R.A. 935 paitsi että terä on pitempi; silmässä on varren jäännöksiä; saatu kummusta № 3 Wiidalan kirkolla.
5. Veitsenterän kärkipuoli, 68 mm. pitkä, juurelta 15 leveä, hamara on suora ja 4 mm. paksu; saatu samasta kummusta kuin edell.
6. Pronssinen korvalusikka, jonka yläpäässä on linnunkuva ja tämän seljän kohdalla ripustinsilmukka; keskellä vartta on kaksi linnunkuvaa, joiden takapuolet ovat yhdessä; löydetty kyntäessä tasaisesta paikasta Järven pappilan pellostä.
7. Pronssinen neulikko (?), 68 mm. pitkä, verraten hienoreikäinen; toisessa syrjässä on ulkonevien koristuksien keskellä ripustinsilmukka; löydetty samasta paikasta kuin edell.
8. Kirves, rautainen, samaa tyyppiä kuin J.R.A. 936 ja 1550; kasojen väli on 131 mm.; kapeassa silmässä on varren jäännöksiä; saatu ennen mullistetusta kummusta Sotskoin kirkolla »Wepsäläisten nykyiseltä länsirajalta».
9. Kirves, rautainen, -muotoinen, 152 mm. pitkä; kasojen väli 82, hamaran pituus 59 mm., saatu ennen mullistetusta kummusta Mustenitzan kylän läheltä.
10. Suuraudat, joista toinen osa on pitkä ja toinen lyhyt; näiden päissä (suupielissä) on rautatangot, joista eheämpi on 137 mm. ja toinen 98 mm. pitkä; saadut ennen mullistetusta kummusta Imotshintzyn kirkon läheltä, herra Polenovin puutarhasta.
11. Kaksiteräinen miekka, jonka kärkipuoli ja kädensija ovat taittuneet; pääosa on nykyään noin 695 mm. pitkä, josta säilää noin 605 mm.; säilän leveys väistinraudan läheltä

J. E. S. S. № 1

J. E. S. S. № 5

J. E. S. S. № 6

J. E. S. S. № 7

Σ 2 № 8

Σ 2 № 9

Σ 2 № 10

1914.
Aunus.

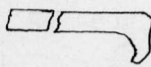
- on 60 mm.; pitkin säilää on sen keskellä leveä kuurna eli syvennys; 160 mm. pitkä väistinrauta on kapea, ohut ja vähän kaareva (pääät kärkeen päin koukistetut); erikseen taittunut rautainen ponsi on -muotoinen; kärkipuoli on kolmessa palassa, joista isoin on 142 mm. pitkä; löydetty poltettujen luiden ohelta hautakummusta N° 2 Nikoljskin kirkolta, Gorkan kylän läheltä, 10 virstaa itäänpäin Sermaksesta.
12. Pronssinen miekantupen päätesila, 69 mm. pitkä, lävistämällä tehdyt koristukset ovat toiselta puolelta taittuneet pois; -muotoisia painettuja koristuksia näkyy silassa paljon; vastamainittuun miekkaan kuuluva.
13. Keihään rauta yhtä tyyppiä kuin J.R.A. 1369, 455 mm. pitkä, lappeelta 31, varsitorven suusta 27 mm. leveä; kärki on taittunut; varsiputken naula on paikoillaan; löydetty edellisien seurassa.
14. Kirves, yhtä tyyppiä kuin J.R.A. 1549 paitsi että etukasa on hiukkasen taaksepäin kirveen etupinnasta; 187 mm. korkea; kasojen väli 88, sapsan leveys 20 mm; löydetty edellisien seurassa.
15. Pronssinen solki, jonka 8 mm. leveän kehän yläpuoli on punotun nauhan tapaan kuvitettu; rautainen paljin on taittunut pois, vaan sen kohdalla on palkimen tapainen soljenosa, jonka molemmat päät ovat eläimen päiden tapaan kuvitetut; tämän kärkipää ulottuu noin senttimeetterin soljenkehän ulkopuolelle; vertaa J.R.A. 880; löydetty edellisien seurassa.
16. Aivan ohueita puulevyjä eli "liistakkeita", merkillisesti kuvitettuja suoraa viivo-

Σ C N° 11.Σ C N° 12.Σ C N° 13.Σ C N° 14.Σ C N° 19.

1914.

Aunus.

ja piirtämällä; levyset, jotka arvattavasti kaikki ovat palasia yhdestä levystä, olivat pronssikalujen (katso numeroja 12 ja 15) hautakummussa N° 2 Gorkan kylän luona.

17-20: 17. Veitsi, josta neljä palaa on jäljellä (niistä 77 mm. terää ja 60 mm. ruotoa). 18. Veitsen varsi (?) kahdessa palassa, -muotoinen, noin 85 mm. pitkä, latiska, rautainen (kokan taittunut kärki on ruostuneen vasken karvainen). 19. Neliömuotoisella päätelevyllä varustetun rautanaulan katkelma ja siihen kiinniruostunut toinen pitkulainen rautapala. 20. Rautainen vyönsolki, jonka paljin on kantimen vierestä taittunut pois; soljen orteen on liitetty noin 45 mm. pitkä ja 25 mm. leveä paikoittain vaskenkarvainen levy. - Nämä esineet ovat kaikki olleet yhteen ruostuneen ja sittemmin viiteen palaan taittuneet; löydetyt edellämainittujen esineiden läheisyydestä.

21. Pronssisia "vyön tahi miekan kannattimen heloja" eli soljituksia, 4 kapp., neliskulmaisia, lähes 25 mm. pitkiä ja 20 leveitä, osaksi lävistämällä kuvitettuja (lohikäärme, jota karhu puree); kussakin kulmassa on aivan lyhyt vaskeinen naulanen, joka arvattavasti on ollut pistetty noin 1½ mm. paksun nahkan läpi (muutamien naulasien alapäässä on vielä pieniä päätelevyksiä; yhteen helaan eli soljitukseen on ruostunut kiinni 21 mm. laajan rautarenkaan puolisko; löydetyt samasta haudasta kuin edelliset.

22. Vaskeinen levysila, -muotoinen, päittäin kaksikerroin käännetty ja vaskinaulalla siten yhteenliitetty; välissä on arvattavasti ollut nahkaa, joka on näkynyt silan

Σ^o N° 2Σ^o 25Σ^o 26

1914.
Aunus.

- läpi -muotoisien läpien kohdilla; toises-
sa syrjässä on pieni vaskilevystä tehty sil-
mukka, josta arvattavasti on jotakin riippu-
nut; D.E.D. Eur. sanoo esineestä luettelos-
saan: "Luultavasti miekan vyöhön kuuluva vas-
kitus, poltetun sotasankarin oma"; saatu
samasta haudasta kuin edelliset.
23. Neljä tulen muodostamaa pronssimöhkälet-
tä samasta haudasta kuin edelliset.
24. Poltettuja luupalasia ("sotasankarin ja
hänen sotaratsunsa luita, sotakaluin kanssa"
/nrot 11-14/ "yhteen tukkuun pantuina") vas-
ta mainitusta hautakummusta.
25. Rautainen munalukko, pieni, 26 à 27
mm. pitkä, 23 à 26 leveä ja 21 à 23 pak-
su, neliskulmainen; kaari on taittunut pois;
eräässä sivussa on Ψ -muotoinen läpi, toi-
sessa sivussa \sim -muotoiset; ollut edellä
mainittujen kalujen joukossa.
26. Saviastian pohjapuoli, jonka tasainen
pohja on ulkopuolelta noin 85 mm. laaja;
se oli ollut alassuin (yläpuoli särkyneenä)
vastamainitun Gorkan kylän luona olleen hau-
takummun N° 2 lännenpuoleisessa syrjässä
"polttamattoman luurangon pääpohjissa".
- 27-29. Helykoristuksia pronssista, sen tapaisia
kuin J.R.A. 1189, vaan on näissä kussakin
ainoastaan pari linnunkuvasta riippuvia liit-
teitä, jotka kaikki päättyvät hanhenjalan ta-
paiseen; saadut hautakummusta N° 3 Nikolj-
skin kirkolta Gorkin kirkon luota.
30. Kymmenen pikkuista pronssihelmeä, "kaksin-
kertaisessa punomattomassa eläimen jännesuones-
sa", pujotettu rinnakkain, noin 5 mm. laajo-
ja; saadut samasta hautakummusta kuin edel-
liset.

Σ 27.

Σ 22.

Σ 23.

Ψ

Σ 20.

Σ 15.

Σ 16.

1914.
Aunus.

31. Pronssinen koristus, tehty kahdesta 36
å 37 mm. laajasta, pyöreästä, spiraaliuurtei-
sesta levystä, joiden keskellä on iso pyöreä
läpi, siten että levyt ovat liitetyt pääl-
lekkäin; väliin on kumminkin kahteen vastak-
kaiseen kohtaan jätetty reikä, jonka läpi
on pujotettu kaksi hienoa paulaa ja on kum-
paiseenkin paulaan levyjen keskiläven kohdal-
le pujotettu rinnakkain viisi pientä pronssi-
helmeä; saatu samasta kummusta kuin edelli-
set.
32. Helmi lasintapaisesta aineesta, haljen-
nut, kuvikas (vastakkaisien eli risteilevien
vaaleiden aaltoviivojen välissä on punaruskei-
ta korkeita nypliä); saatu samasta kummusta
kuin edell.
33. Aivan pikkuisia valkeita ja viheriöitä
lasihelmiä, parikymmentä kapp.; 2 vähän i-
sompaa tummanväristä lasihelmeä, taittunut,
ohut, noin 19 mm. laaja pronssirengas; pa-
la paksummasta pronssirenkaasta. Nämä ovat
löydetyt nrojen 27-29 seurasta. D.E.D. Eur.
sanoo: "Niinkutsutuita simpsukoita tiltukkais-
ten (= nrojen 27-29) seurasta löytyneitä".
34. Pieniä pronssihelmiä, 127 kapp., yhtä-
läisiä kuin N:rossa 30 ja osaksi yhtäläi-
selle paulalle pujotettuja kuin ne; saadut
samasta kummusta kuin vasta mainitut.
35. Neliniitistä vaatetta, kaksi isompaa ja
kaksi pienempää palaa; näiden välissä on
myös vähän huovantapaista (yhteenvanutettuja
karvoja; nämä olivat olleet "käärittyinä"
helmien ja pronssikalujen (27-34) ympärille;
siis samasta haudasta kuin edelliset.
36. Korvarengas, samantapainen kuin J.R.A.
1061, vain vähäisen isompi; solmut ovat ehkä

Σ 17.

Σ 18.

Σ 21.

Σ 29.

Σ 32.

Σ 28.

1914.
Aunus.

hopeisia, spiraalilangat pronssisia; saatu samasta kummusta kuin n:o 1.

37. Pronssinen rengas, 33 mm laaja; kehävarras on 4 á 5 mm paksu ja pyöreä; saatu samasta kummusta kuin n:ot 2 ja 3.

38. Veitsenterä ynnä vähän ruotoa, yhteensä 114 mm pitkä, kovasti ruostunut; hamara on paksu ja hiukan teräänpäin kaareva; terä on kapea; ~~SAATU~~ saatu samasta kummusta kuin n:o 8.

39. Hevosenkengänmuotoinen solki (vaskensekaisesta hopeasta arv.). Varras puoliympyräinen, sileä ja sen litistetyt päätteet spiraalikierteiset. Neulan pää katkennut. Soljen laajuus 36 x 29 mm. Löyd. "hautakummusta Wiidalan kirkonkylän läheltä, Ajatin latvalta" .

40. Kolme kappaletta sulanutta pronssia:
Löyd. "hautakummusta Wiidalan pogostan luolta Ajatin latvalta".

Seuraavat esineet ovat löydetyt Subotzintzystä, joka lienee sama paikka, kuin Ajatin varrella vähän ylempänä Valdanitsaa kartalle merkitty *amul* . Tätä paikkaa ei mainita missään E:n kirjoituksissa. Epätietoista on myös ovatko nämät esineet löydetyt tänä (1878) vai jo edellisenä vuonna.

1914.
Aunus

41. Rautakirves, korkeus 112 mm., kasain väli 68 mm. Tyypiltään vrt. 1083 J.R.A:n atlasissa.
42. Neula renkaineen, rautaisia, samaa muotoa kuin 2002:21. Neulan pituus 164. Rengas on rikki.
43. Nuolenkärki (?) raudasta; pituus 85 mm.
44. Fragmentti rautaveitsestä, kappale kärjestä, 42 mm pitkä.
45. Fragmenttejä rautaesineistä: 2 levykappaletta, osa renkaasta, määrlystä y.m.
47. Rautaiset kuolaimet, jotka ovat olleet Europaeusen esineitten joukossa, mutta epätietoista on mistä ja milloin löydetyt. Niiden koko pituus on 29 sent. Renkaat ovat noin 7 sentim. laajat. Suurauta on 3:ssa liitteessä.
46. Kolme ruskeata saviruukkun kappaletta.
48. Saviruukun kappale, koristettu suorilla ja aaltoilevilla viivoilla, löyd. Bolgarin raunioista.